

Nové Sučianske zvesti

4

NOVINY OBCE SUČANY

2015

www.sucany.sk

NEPREDAJNÉ • XXI. ROČNÍK • DECEMBER 2015

Tisíce drobných hviezdíček už žiari na tvári,
do uzla vianočných pesničiek vplietá sa tisíc prianí.
Častokrát plače človek pre človeka.
Častokrát bolesť rozžiali.
Častokrát zabúdame na človeka skôr,
než sme mu ruku podali.
A preto, dajme si pod stromček úsmev,
čo slzy stiera a rany hojí,
kus dobrej vôle, lásky a súcitu,
veď to všetko tak málo stojí.
Čo zaželať Vám, ako vinše
veď každý človek chce vždy inšie.
A sviatky – všetci sa tešia na ne.
Nuž. Nech ľudia zabudnú, že existujú zbrane
nech láska nie je iba na papieri,
nech každý s každým žije v mieri,
nech život plynie ako rozprávočka,
veď najkrajšie sú šťastné detské očká.
Veď koľko radosti a šťastia rozdáte,
tolko sa ich sami dočkáte.
Tak čo želať, načo vinše,
keď každý človek chce vždy inšie.
Možno sa krajších vinšov dočkáte.
My Vám prajeme, nech sa splní to, čo si sami želáte.

Kolektív Nových Sučianskych zvestí

Vážení spoluobčania,

s blížiacimi sa Vianocami nastáva čas otvárania ľudských srdiec. Čas radosti, veselosti, lásky, pokoja a mieru. Čas, keď sa snažíme aspoň na malú chvíľu pristaviť a zaspomínať si na krásne chvíle prežité v tomto roku. Mnohí z nás si isto spomenú aj na tie posledné sviatky, ako aj na svojich blízkych, ktorí sú niekde v zahraničí alebo už nie sú medzi nami. Teraz sa môžeme opäť zamyslieť nad čarom a atmosférou vianočných sviatkov. Pritom sa snažíme nezabudnúť na svojich blízkych, priateľov a známych, aby v tomto krásnom čase nebol nikto sám.

Dovoľte mi preto, aby som všetkým spoluobčanom poprial príjemné sviatky, šťastie, pokoj v duši, lásku a pevné zdravie v rodinách.

Zároveň vám všetkým prajem, aby ste do Nového roka vykročili šťastnou nohou a s optimizmom. Iste nás postretnú krásne, ale i nepríjemné chvíle a okamihy, lebo aj tie patria k životu.

Nezabudnime však na ľudskosť, toleranciu, vzájomnú pomoc a porozumenie.

Krásne a veselé sviatky a šťastlivý nový rok vám praje

Ing. Vladimír Plžík,
starosta obce a zamestnanci obecného úradu v Sučanoch.

Milí spoluobčania,

Svätý Otec František vyhlásil pre celú Cirkev od 8. decembra 2015 do 20. novembra 2016 Svätý rok Božieho milosrdenstva. V tomto mimoriadnom Svätom roku si máme všetci viac uvedomiť Božie prijatie a jeho odpúšťajúcu lásku. Slovo Milosrdenstvo by sme modli preložiť ako "milé srdce." Vo vianočnom čase zvykne mať milšie srdce než možno inokedy. Sme k sebe milší, citlivejší, ohľaduplnejší, dávame si dary... Od Boha z neba sme dostali ten najväčší dar Ježiša, ktorý sa narodil v Betleheme – pre každého človeka, aby nás zachránil. Stane sa tak, ak ho prijme a poslúchneme. Všetkým vám želim, v tieto dni, aby sme sa učili mať každý deň milšie srdce, nie iba vo vianočnom čase. Byť milosrdný – mať milé srdce, sme pozvaní vždy – denne. Ježiš, ktorý sa pre nás narodil, nech nám je príkladom a nech nám v tom pomáha a žehná nás.

Pavol Pečko, správca farnosti Sučany

Milí spoluobčania,

s tohtoročným otvorením diaľnice poza Sučany sa uľavilo zrejme každému z nás. Jednoduchšie sa nám odbočuje, či prechádza cez prechod. Nová cesta napomohla ku pokoji, po ktorom vnútorne veľmi túžime. Je to práve pokoj, ktorý opätovne chceme nachádzať počas Vianočných sviatkov. Niekedy sa nám to darí, inokedy nie. Vieme, že k tomu, aby sme sa cítili vnútorne pokojní, nestačí iba nová cesta. Potrebujeme viac. Napríklad, potrebujeme cítiť, že niekomu na nás skutočne záleží a zároveň vedieť, že naozaj to, čo je najvzácnejšie, sa kúpiť nedá. Ako kresťania veríme, že skutočný pokoj nám do života prináša Trojjediný Pán Boh. I vo chvíľach, kedy je premávka na ceste nášho života riadne zamotaná alebo i vtedy, keď je naša životná cesta prázdna a smutná. Boží pokoj je vzácny dar, ponúkaný pre všetkých nás, ktorí chceme spoločne prežiť vianočné slová anjelov pri narodení Božieho syna – Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.

Spoločne s rodinou Vám všetkým prajem Vianočné sviatky naplnené Božím pokojom a požehnaný rok 2016.

Daniel Beňuch, ev. farár, Sučany

Zo zasadnutia obecného zastupiteľstva 26. októbra 2015

Obecné zastupiteľstvo v úvode schválilo:

- VZN Obce Sučany č.6/2015 o poskytnutí dotácií
- dodatok č. 3 k VZN Obce Sučany č. 5/2008 o výške príspevku v školách, ktorým sa schvaľuje výška príspevku vo výške 10 eur mesačne na dieťa v ŠKD ZŠ SNP v Sučanoch

Ďalej OZ schválilo zaplatenie plaveckého výcviku pre každé dieťa v intervale 1x počas jeho navštevovania MŠ Sučany a zaplatenie plaveckého výcviku pre každé dieťa v intervale 1x počas jeho navštevovania ZŠ SNP Sučany

V rámci rokovania o ochrane ovzdušia a poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia určilo OZ nasledovnú výšku poplatku na rok 2015 za rok 2014 pre uvedené MZZO (malé zdroje znečistenia ovzdušia):

Turčianska drevárska spol.,s.r.o., ul. Vrútocká 256/3 Sučany	
Odsávanie od drevoobrábacích strojov	3,30 €
Peter Chreno, A. Mamateja 2/10, 036 01 Martin, prevádzka ul. Mierová 26, 038 52 Sučany	
Pracovisko občasného nanášania farieb	3,30 €
EBA, s.r. o., Rusovská cesta 1, 851 01 Bratislava, prevádzka Sučany EBA, s.r.o.	
Biodegradačná plocha	150 €
KORADOOR, s.r.o., ul. Vrútocká 256, 038 52 Sučany	
Odsávanie od drevoobrábacích strojov	3,30 €
ÚVTOS, ul. Družstevná 1611/2, 038 52 Sučany	
Pracovisko občasného nanášania farieb	3,30 €
Tanker, s.r.o., Hlavné námestie 45, 060 01 Kežmarok, prevádzka čerpacia stanica PHM, ul. Kalinčiaková 1821, 038 52 Sučany	
Znečisťujúce látky zo skladovania nafty a benzínu	6,60 €

Ako ďalší bod OZ vzalo na vedomie:

- informáciu o projekte Modernizácia sústavy verejného osvetlenia
- informáciu o plnení rozpočtu obce za I – III. štvrťrok 2015

Poradovník náhradníkov na užívanie nájomných bytov na ul. Tehelná 5,7,9,11 schválilo nasledovne:

Trojizbové byty na ul. Tehelná 5,7,9,11: 1. Alžbeta Šalagová, ul. Tehelná 9, Sučany; 2. Žuborová Mária, Obchodná 36, Turany

Prerokovalo žiadosť žiadateľov a schvaľuje odpredaj pozemku KNC 2100/20, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 20 m², zapísaný na liste vlastníctva číslo 1881 katastrálne územie Sučany vo vlastníctve obce Sučany žiadateľom: Jolana Škorváneková, P.O. Hviezdoslava 2849/9 podiel 1/2, 036 61 Vrútky; Michal Frolo, Štvrť Čajkovského 9/6, 036 01 Martin podiel 1/4; Zuzana Frolová, Tehelná

1071/1, 038 52 Sučany podiel 1/4 t.j. podľa jednotlivých podielov pod jestvujúcou garážou č. súp. 1551 vo vlastníctve žiadateľov priamym predajom za cenu 10 €/m². Celková cena 200,- € (slovom: dvesto EUR).

Obecné zastupiteľstvo v Sučanoch prerokovalo a schválilo:

zámer a odkúpenie pozemku KN- C 28/1, druh pozemku záhrady o výmere 517 m², zapísaný na liste vlastníctva číslo 1788 katastrálne územie Sučany pri obytných kontajneroch z dôvodu rozšírenia verejného priestranstva na ul. Ď Langsfel-da od vlastníkov: Ing. Tatiana Suchodolská, Cottbuská 24/16, 040 23 Košice v podiele 1/10; Ing. Vladimír Kohút, Komenského 677/21, 038 52 Sučany v podiele 1/10; Ing. Branislav Kohút, Rovnianka 9/18, 036 01 Martin v podiele 1/10; Juraj Stopka, Gerlachovská 14, 040 01 Košice /dedič Ing. Tatiana Suchodolská, Košice – Sídliisko KVP, Cottbuská 1371/24/ v podiele 1/10; Oľga Kramarová, Cyrila a Meto-da 12, 036 07 Vrútky v podiele 1/10; Ing. Jaroslav Rohoň, Záhradnícka 5847/62, 821 08 Bratislava – Ružinov v podiele 1/10; MUDr. Anna Kormanová, M. Dullu 4929/16, 036 08 Martin–Priekopa v podiele 1/5; Eva Včeláková, Palúčanská 214/25, 031 01 Liptovský Mikuláš v podiele 1/5 za cenu 17 €/m². Celková cena 8789 € (slovom: osemtisíc sedemsto osemdesiat deväť EUR).

V oblasti školstva schvaľuje Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti a výsledkoch ZŠ SNP v Sučanoch za šk. rok 2014/15 a za člena Školskej rady ZŠ SNP – Ing. Vladimíra Buleja, PhD.

Správy o činnosti komisií ekonomickej, výstavby, územného plánu, dopravy a životného prostredia, sociálno-zdravotnej, školstva, mládeže a bytovej a komisie kultúry a športu berie na vedomie.

OZ uložilo predsedníčke komisii OZ sociálno-zdravotnej, školstva a mládeže prizvať Mgr. Luciu Kuciakovú (zriadovateľ Martico New Age), riaditeľky ZŠ a MŠ Sučany na najbližšiu komisiu za účelom pojednania zámeru zriadenia Súkromnej základnej umeleckej školy a Súkromného centra voľného času v Sučanoch

Pre našich školákov a škôlkárov schvaľuje použitie finančných prostriedkov uspo- rených z príspevku za lyžiarsky výcvik žiakov MŠ a ZŠ na dobudovanie ihrísk pri MŠ a ZŠ

V nasledujúcich bodoch OZ schvaľuje:

- realizáciu zmapovania prevádzkovateľov MZZO v obci, ich rozdelenie do skupín podľa druhu a objemu znečisťovania, vypracovanie návrhu paušálnej výšky poplatku, ktorý by zohľadňoval množstvo a škodlivosť vypustených znečisťujúcich látok do ovzdušia, alebo spotrebu palív a surovín, z ktorých znečisťujúce látky vznikajú
- aby pri oznámení stavebných, územných alebo iných konaní v rámci pre- neseného výkonu štátnej správy na úseku stavebného zákona, obec okrem vyvesenia verejnej vyhlášky na úradnej tabuli a webovom sídle oznamovala túto skutočnosť aj hlásením v obecnom rozhlas v obvyklom čase hlásenia, minimálne 2 krát v priebehu zverejnenia.

Poznámka redakcie: plné znenie uznesení OcZ rovnako ako aj zápisnice zo za- sadnutia OcZ sú prístupné na www.sucany.sk v časti Obecné zastupiteľstvo.

Text: K. Miháliková

Poznávaci výlet Jednoty dôchodcov zo Sučian

ZO JD Sučany zorganizovala tematicko-poznávaci výlet. Naša prvá cesta viedla na prečerpávaciu vodnú elektrárňu Čierny Váh, ktorá je naša najväčšia vodná elektrárňa. Tu nás privítal technik elek- trárne a podal nám odborný výklad. Vodné dielo pozostáva z dvoch nádrží. Horná nádrž je v nad- morskej výške 1160 metrov a dolná 733 metrov. Voda sa prečerpáva z dolnej nádrže do hornej podzemnými prívodmi, prechádza cez turbíny. Je ich sedem a nie vždy sú všetky zapojené. Ďalšia naša cesta viedla do skanzenu v Pribyline. Ten bol otvorený pre verejnosť v roku 1991. Pováčšine sa v ňom nachádzajú domy z liptovských dedín zatopené vodnou priehradou Liptovská Mara. Je to ukážka bývania a života rôznych sociálnych vrstiev obyvateľov Liptova na prelome 19. a v prvej tretine 20. storočia. Našou poslednou zastávkou bola koliba u Dobrého Pastiera, ktorá sa nachádza v Čútkovskej doline. Prešli sme sa dolinou, občerstvili v kolibe a potom bol čas už len na návrat domov s peknými zážitkami tohoto dňa.

Text: Danuša Pročková, Foto: Ctibor Pročka

Okienko do histórie minulých storočí

Opýtať sa niekoho na jeho tri „naj“ udalosti v živote, s veľkou pravdepodobnosťou by sme ho dostali do pomykova. Vytipovanie takých udalostí v histórii obce v spojitosti s najvýznamnejšími osobnosťami doby sa javí preto ešte zložitejšie. No skúsme však.

– Musela to byť veľká udalosť pre naše vtedy mesiečko, keď v pohnutých rokoch života národa meľušmých, dňa 16.01.1849 vstúpili na sučianský Rínek Štúr s Hurbanom, aby tu agitovali za slovenskú vec do svojich radov dobrovoľníkov, povstalcov. Aj za pomoci Ďurka Langsfelda sa im ich vtedy podarilo získať u nás vyše šesťdesiatku. Povstanie síce Maďari kruto potlačili, ale tí samotní vlastný boj za svoje záujmy voči Rakúsku nakoniec totálne prehrali v konečnej bitke pri Világoši. Odvtedy zostalo to známe „dostaneš Világoš“. Pomery uzmiernenia sa riešili následne až v Rakúsko-Uhorskom vyrovnaní, ktorého len okrajová záležitosť bola tzv. cesta zmierenia. Ale práve táto cesta bola zase neopakovateľnou príležitosťou v histórii našej obce.

Cestujúcim totiž nebol nik iný, ako sám mladý cisár František Jozef. Na ceste z Oravy nastúpil na plé

v Kraľovanoch a toho dňa 11.05.1852 vystúpil na vtedy najväčšom turčianskom plôvisku v Sučanoch, odkiaľ kočom pokračoval do Martina. V ďalšom storočí sa pomery prudko zmenili. Odišiel najprv staručký cisárpan Ferencjózka a po ňom aj celé to Habsburgovské väzenie národov, Rakúsko-Uhorská monarchia. Nič menej, bolo to prvý a s pravdepodobnosťou rovnajúcou sa istote aj posledný raz, čo na našu pôdu vstúpila posvätná noha cisára.

– Avšak snáď ešte väčšou udalosťou bola u nás v Sučanoch o dve storočia skôr konaná tzv. svadba tisícročia, keď dňa 21.7.1624 tu uzatvárali manželstvo Mikuláš Esterházy s vdovou Kristínou Turzovou, rod. Nyáry zo sučiankeho veľmožského rodu. Tak vznikol týmto sobášom najsilnejší rod v Uhorsku, keď cieľavedomý Mikuláš Esterházy zastával neskôr funkciu samotného uhorského palatína. Sobáša ako prvá družička sa zúčastnila budúca ctnosťou vychýrená Žofia Bosniakova a sobášiacim tu nebol nik iný, ako uhorský prímás, kardinál Peter Pázmaň. Svadba to musela byť ozaj excelentná, veď len svadobníkov bolo na vyše sto kočoch! Čo volov sa muselo vtedy v Sučanoch upiecť, čo všetko sa tu muselo vypíť! Nasýtiť a postarať sa o toľkých urodzených hostí a o ich ekvipáž! Nuž, dnes aj na takej bežnej, dedinskej svadbe dokážeme všeličo upiecť, miesto volov skôr asi voloviny a na všeličo možné i nemož-

né si pripíť. Ale o tom možno niekedy nabudúce.

Tretou tou naj, či v dnešnej hantýrke nazývanej aj top udalosťou, snáď možno nazvať slávnostné kladenie základného kameňa meštianskej školy, čo sa konalo dňa 13.11.1927, keď za prítomnosti početných deputácií, dvoma slavoobránami, jednej na začiatku obce a druhej na mieste školy, nadšené Sučany privítali svojho rodáka, vtedajšieho ministra školstva a národnej osvety, neskoršieho prvého slovenského ministerského predsedu Československa, Dr. Milana Hodžu. Meštianskú školu navštevovali Sučanci dovtedy vo Vrútkach a Martine, až kým táto naša dňa 6.5.1929 nezapočala vyučovanie.

Do tejto školy, neskôr fungovala ako osemročka, či ZDŠ, chodili žiaci z Turian, Ratkova, Šútova, Krpelian, Nolčova ešte aj začiatkom šesťdesiatich rokov minulého storočia. Podhradie, Konské, Štiavnička spadajú dodnes pod už novú ZŠ. V budove pôvodnej meštianky sídli dnes BGMH, škola jedna z najlepších sa umiestňovaných v rebríčkoch kvality stredných škôl na Slovensku. Teda ide tu udalosť kontinuálnu, udalosť s pokračovaním, ktorá ako historicky jediná zanechala po sebe tak aj stopu materiálnu a svojím duchom, nehanbime sa povedať aj slávou, dodnes pretrvala a pretrváva.

Text: Miroslav Miert, zdroje: Dr.Gáťa, prof. Žilka, Wikipédia

Pripravujeme nový program rozvoja obce

Príprava nového programového obdobia na čerpanie európskych fondov sa pomaly ale isto preklápa do realizačnej fázy. Aby sa do výziev na predkladanie projektov mohla zapojiť aj naša obec, musí mať vypracovaný vlastný program rozvoja.

Spracovateľom dokumentu je Rozvojová agentúra Žilinského samosprávneho kraja, ktorá tiež spracovala krajský program rozvoja pre roky 2014 – 2020. Obce majú zákonnú povinnosť zabezpečiť súlad vlastných rozvojových dokumentov nielen s krajským programom rozvoja, ale aj s vlastnými územnými plánmi. Ako uviedol riaditeľ agentúry Branislav Zacharides: „Cieľom tohto dokumentu je nastaviť smerovanie rozvoja Sučian v nasledujúcom desaťročí tak, aby sa čo najvhodnejšie reagovalo na problémy a výzvy, ktorým obec čelí, ako aj na

jej rozvojový potenciál. Samozrejme jednotlivé zámery budú vychádzať z možných zdrojov financovania tak, aby obec v čo najvyššej miere využila eurofondy a iné vonkajšie zdroje.“

Súčasťou dobrej analýzy situácie, v ktorej sa Sučany v dnešnej dobe nachádzajú, je aj identifikácia hlavných problémov a potrieb ich obyvateľov. Z tohto dôvodu sa aj občania Sučian môžu zapojiť do prípravy programu rozvoja, a to formou vyplnenia dotazníka, ktorý je dostupný on-line na obecnej webovej stránke www.sucany.sk, a tiež v tlačenej podobe na obecnom úrade. „Máme záujem, aby sa naši občania aktívne zapojili do prípravy nového programu rozvoja. Ich podnety pomôžu v prvom rade tomu, aby ich zástupcovia prijímali správne rozhodnutia ohľadom rozvojových projektov obce,“ dodáva starosta Vladimír Plížik.

Text: Ing. Janka Bednáriková

Deň vojnových veteránov

V Austrálii, na Novom Zélande... v novembrové dni na ulici sotva uvidíte niekoho bez kvietka maku.

Prečo práve teraz začiatkom novembra a aká je tu symbolika?

Zrod tohto symbolu siaha do histórie. I. svetová vojna bola ukončená dňa 11. novembra 1918 o 11. hodine a 11. minúte podpísaním prímeria v Compiègne vo Francúzsku.

Pred 11. novembrom sa na uliciach Austrálie, Kanady... všade predávajú /za dobrovoľný príspevok/ červené maky. Zo získaných prostriedkov členovia rozličných organizácií bojovníkov pomáhajú rodinám padlých všetkých vojen. Pripnutím červeného maku si ľudia na celom svete pripomínajú svojich padlých vo vojnách. <http://www.123greetings.com/>

Deň vojnových veteránov sme si aj tento rok v našej obci pripomenuli 11. novembra o 11. hodine a 11. minúte. S príhovorom vystúpili pán starosta Ing. Plížik a zástupca SZPB p. Matula. Prejavom i poetickým slovom prispeli i žiaci Bilingválneho gymnázia Milana Hodžu v Sučanoch, účasťou a vyrobenými červenými makmi i žiaci ZŠ SNP, na podujatí zazneli i piesne v podaní Sučianky. Uvedený pietny akt nám každoročne pripomenie hodnotu mieru a porozumenia medzi národmi.

Text: Mgr. Veronika Ďaďová, Foto: C. Pročka

Svoje príbehy rozpovedali aj sučianske zvony...

O zvonoch vo všeobecnosti vieme veľmi málo, alebo skôr vôbec nič. Počujeme síce denne ich hlahol, vieme prečo a ako sa na nich zvoní, ale kedy boli odliate, ako vyzerajú, prípadne čo je na nich napísané – to je pre väčšinu z nás tajomstvom. Veď ktože by sa šplhal hore na vežu po nahnitých schodoch či rebríkoch!

Dnes to nerobia už ani chlapi – miništranti či zvonári. V mnohých kostoloch sa už neuvádzajú zvony do pohybu ťahaním povrazov ako kedysi, ale sú na elektrický pohon. Stačí stlačiť príslušný gombík...

Turčianske kultúrne stredisko v Martine sa stalo v našom regióne, ale už aj za jeho hranicami známym vďaka programu, v ktorom je amatérske umenie predvádzané s dôrazom na niečo nové, dosiaľ v našej oblasti nepoznané. Spojením kultúrneho strediska ako odborného garanta, cirkvi, vedenia tej-ktorej obce a kampanológa (aj keď len amatérskeho nadšenca), vznikol zaujímavý projekt, Príbeh zvonov.

Príbeh zvonov – podujatie, ktoré je autorským programom z dielne Turčianskeho kultúrneho strediska v Martine v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK, bolo motivované a inšpirované neobjavenými tajomstvami zvoníc v našom regióne. Metodikov strediska spoločne s nadšencami – Františkom Záborským a Júliusom Jarkovským už pred tromi rokmi nadchol nielen samotný proces hľadania a objavovania, odkrývania zvonov, ale aj príbehy, ktoré sa k nim viažu a miestne historické súvislosti. Preto sa znova a znova – i vďaka finančnej podpore zriaďovateľa a Ministerstva kultúry SR – podujímajú zmapovať a zdokumentovať v našom kraji, v regióne Turca historicky cenné zvony, ale aj zvony, nadobudnuté z milodarov. Zvony s úprimným a ľudským príbehom, s dobrou myšlienkou, vzácnym posolstvom...

Pätnáste zastavenie tohto výnimočného projektu TKS bolo v Evanjelickom kostole v Sučanoch **v nedeľu, 18. októbra 2015** o 17.00 h, kedy zaznel zvučný hlas zvonov v chráme i na kostolnej veži, aby sa tak prihovarili svojou rečou návštevníkom a divákovi podujatia „**Príbehy zvonov III. zo Sučian**“.

Aké príbehy sa k týmto zvonom viažu? Niektoré z nich zdokumentoval, spísal a zostavil Július Jarkovský. Vďaka týmto archívnym zápisom vieme, že najstarší zo sučianskych evanjelických zvonov má datovanie r. 1885, odlíal ho známy zvonolejár **Fr. Seltenhofer a syn** v Soprone, ktorý patril medzi najlepších uhorských tzv. dvorných cisárskych a kráľovských zvonolejárov. **Starý zvon** má priemer zvonového venca 620 milimetrov a váži 120 kilogramov. Výška zvona je 500 milimetrov. Hlas zvona je D2.

Nápisy na zvone:

K OSLAVE BOHA TROJEDINÉHO NODOBUDLA CIRKVE EVA.V. SUČIANSKA R. 1885. (v slove nadobudla je chybné odliate písmeno o namiesto a).
LIAL FR. SELTENHOFER A SYN V SOPRON.

A diváci, prítomní na podujatí, sa dozvedeli i to, že v rokoch 1916 a 1917 bola sučianska evanjelická cirkev bez zvonov. Boli totiž rekvirované. Prvý kazateľ v slobodnom štáte Fedor Ruppeldt začal svoju činnosť s programom zadovážiť nové zvony. Sám napísal a rozposlal zbieracie hárky krajanom do Ameriky, ktorí zbierkami u tamjších rodákov zhromaždili značnú čiastku peňazí. Zbierka amerických krajanov vynesla 21 238 Kčs. Doba bola vhodná. Hodnota dolára bola vysoká (vyše 70 Kčs). Napriek tomu spomenutá čiastka ešte nepostačovala na kúpu nových zvonov. K 31. decembru toho istého roka zbierka činila 33 809,75 Kčs. Významným rokom v dejinách sučianskej evanjelickej cirkvi zostane rok 1922. Vtedy boli 3 nové zvony zo železničnej stanice za veľkého sprievodu dopravené do kostolnej sieničky a následne posvätené biskupom Dr. Jurajom Janoškom. Nové zvony odlíala zvonolejárska dielňa R. Manoušek a spol., Brno a mali pripomínať tie predošlé základným tónom "C" – ten zostal na pripomienku zvonov zrekvirovaných...

Najväčší zvon z roku 1922 má priemer zvonového venca 980 milimetrov. Váži 510 kilogramov, výška zvona je 750 milimetrov a hlas zvona je G1. Reliéf sa nachádza na drieku zvona. Je to dvojité kríž na trojvrší.

Nápisy na zvone:

KEĎ MIESTO ZVONA NADOBUDNUTÉHO Z PRÍLEŽITOSTI 400 R. NARODENIA DR. MARTINA LUTHERA A 100 R. TRVANIA CIRKVE EV. A. V. SUČIANSKEJ, NASTUPUJEM. MOC A SLÁVU BOŽIU VŠETKÝM, BRATSTVO A SLOBODU ŽIVÝM, POKOJ A BLAŽENOSŤ MŔTVYM OHLASUJEM.

Stredne veľký zvon z roku 1922 má priemer zvonového venca 775 milimetrov, váži 264 kilogramov. Výška zvona je 630 milimetrov, hlas zvona je D1. Reliéf znázorňuje luteránsky kalich, ktorý stojí na Biblii.

Nápisy na zvone:

DNES USLÍŠITE-LI HLASU MÉHO, NEZATVRZUJTE SRDCE SVÉHO ŽALM 95,7. OD OHŇA, POVODNE, VOJNY, MORU, HLADU ZACHOVAJ NÁS, BOŽE A POŽEHNAJ CIRKVI, I NÁŠMU NÁRODU. Z DOBROVOLNÝCH OBETÍ NADOBUDLA MATKOCIRKEV EVA.V. SUČANY.R. 1922.

Najmenší zvon z roku 1922 váži 67 kg. Priemer jeho zvonového venca je 480 milimetrov, výška zvona je 360 milimetrov, hlas zvona je G3. V strede drieku zvona je reliéf s kresťanskými symbolmi: srdcom, krížom a kotvou. Horiace srdce symbolizuje lásku, pod ním kríž v šikmej polohe vieru a pod krížom kotva, ktorá znamená nádej. Na tomto zvone sa nachádza ornament pšenice – 5 klasov a viniča.

Nápisy na zvone:

ZUSTAŇ S NÁMI PANE MILY KDYŽ DEŇ K VEČERU SE CHÝLI! NODOBUDLA Z MILODAROV CIRKEV EV. A. SUČIANSKÁ R. 1922 (v slove nadobudla je chybné odliate písmeno a, chýba písmeno v)

Zvony na našich vežiach, kampanilách a zvoniciach, sanktusníky, umieračky i hodinové zvony sú trpezlivými spolupútnikmi Slovenska na jeho ceste stáročiami. Svojím hlasom sa pri slávnostných príležitostiach radujú za jeho obyvateľov a smutne i varovne znejú v ťažkých chvíľach. Sú pamätníkmi našej národnej minulosti a súčasťou národného kultúrneho dedičstva. Zvony sú aj nedoceneným nositeľom rôznych historických informácií. Tradícia nášho zvonolejárstva je stará a bohatá – dozvedáme sa od historika zvonov Juraja Spiritzu v jeho článku O zvonolejárstve a zvonoch uverejnenom vo Vlastivednom časopise v roku 1969. Častým nápisom na zvonoch je Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango, festa decoro – Živých volám, mŕtvych oplakávam, blesky lámam, sviatky okrášľujem. So zvukmi zvonov sa radujeme i plačeme – tak je to odjakživa, nenechajme sa odradiť od zvedavého hľadania a nachádzania, spoznávania svojej vlastnej histórie.

Veríme, že toto posolstvo a zámer sa podarilo zhmotniť aj v programe, v ktorom sa predstavil domáci evanjelický spevokol cirkevného zboru, kolektív recitátorov, spevák a hudobníkov pod režijným a dramaturgickým vedením Turčianskeho kultúrneho strediska v Martine.

Text: Mgr. Monika Ondrušová, Turčianske kultúrne stredisko v Martine

Foto: C. Pročka

Správa o výsledkoch a podmienkach výchovno-vzdelávacej činnosti Materskej školy Hurbanova 10, 038 52 Sučany za školský rok 2014/2015 (výňatok)

Vedúci zamestnanci:	
Meno a priezvisko	Funkcie
Mgr. Andrea Krčulová	Riaditeľka materskej školy
Mgr. Milada Lendvorská	zástupkyňa riaditeľky MŠ
Andrea Chromiaková	vedúca ŠJ

Členovia Rady školy:

Predseda: Mgr. Katarína Bielená, členovia: M. Golierová, S. Pálesová, O. Gallová, L. Čiljaková, Z. Blizniaková, J. Kulich, M. Rybár, Mgr. L. Vrábeľová, Ing. K. Malková, A. Ferková

Počet detí k 15.9.2014: 107, z toho 35 predškolákov, odklad školskej dochádzky: 7 detí

Aktivity MŠ: Dopravný deň, Deň knižníc na Slovensku, Úcta k starším, Zdravé zúbky, Depistáž školskej zrelosti, Vianočné dielne, Mikuláš, Vianočné besiedky, Vianočné dielne, Návšteva ZŠ, Zápis predškolákov v ZŠ, Lyžiarsky kurz, Hudobné pásmo: La musica, Zápis detí na šk. rok 2015/2016, MDŽ v obci, Veľkonočné dielne, Deň učiteľov v obci, Plavecký kurz, Uvítanie do života, Stavanie mája v obci, Deň matiek, Prednáška zverolekárky, Trojboj v Turanoch, MDD v MŠ a v obci, Besiedky predškolákov, Sučany očami detí, Divadelné predstavenia.

Uplatňované vzdelávacie programy: Školský vzdelávací program: Malí priatelia prírody.

Zamestnanci MŠ: počet: 19, z toho 12 pedagogických a 7 nepedagogických. Údaje o kontinuálnom vzdelávaní pedagogických zamestnancov školy: Inovačné vzdelávanie: AMV projekt: 5 zamestnancov, Funkčné vzdelávanie: 1 zamestnanec

Projekty, do ktorých sa materská škola zapojila: Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva, AMV projekt, Grant na podporu školských jedální.

MŠ Zvonček Sučany

Vážení občania, milí rodičia, priatelia,

Prostredníctvom Grantu nadácie Renáty Zmajkovičovej „Obnov si jedáleň alebo kuchyňu“ chceme zakúpiť do našej MŠ do výdajných kuchyniek umývačky riadu.

**„CHCEME VARÍŤ ZDRAVO
A UMÝVAŤ RIAD HRAVO“**

Podporte nás na stránke www.ludialudom.sk a to formou daru vo výške od 1€ stačí sa len zaregistrovať na stránke v období od 20.11. 2015 do 20.02.2016 a príspeieť.

KÓD NAŠEJ MŠ 2967
1 príspevok (dar) = 1 hlas

Naša MŠ vznikla v r. 1984. Zariadenie v kuchyni bolo nadobudnuté pri vzniku MŠ. V dnešnej dobe sú vo výdajných kuchynkách staré a opotrebované drezy, ktoré chceme zameniť za umývačky riadu.

Chceme tým zmodernizovať priestory kuchyniek a skvalitniť prácu kuchárov.

Preto vyzývame všetkých o pomoc formou daru vo výške od 1€.

Čím Vás bude viac, tým máme väčšiu šancu na výhru!

Školská projektová činnosť 2014/2015:

- 1. trieda:** Pozor, svieti červená, Poznávame a chránime prírodné prostredie Turca, Budme fit s fit loptami
- 2. trieda:** Poznávanie a ochrana vtákov, Zúbky ako perličky
- 3. trieda:** Pozor, svieti červená, Tvoríme z odpadu
- 4. trieda:** Adamkove kocky zdravia, Detský vodičák, Evička je zdravá, Evička ochorela, Sladkosti závislosťou, Zdravý úsmev, Lienka Bodkulienka objavuje svet, Cesta kvapky Elinky, Chceme dýchať čistý vzduch
- 5. trieda:** Zem je všetko, čo máme, Veselo a tvorivo s odpadom, Olympijské hviezdičky, Kamarátka kečka, Pozor, svieti červená, Tešíme sa do školy, Chceme dýchať čistý vzduch, Kde bolo tam bolo, Poslúchaj ma rúčka, Kreslíme a maľujeme ľavou rukou
- 6. trieda:** Chlapci, pozor červená, Grafomotorika detí predškolského veku, Individuálna logopedická starostlivosť, Preventívna logopedická starostlivosť "Jazýček šikovníček", Jar s knihou, Regionálna výchova

Priestorové a materiálne podmienky školy: materiálno-technické vybavenie školy je primerané, značne zmodernizované, učebné pomôcky a knihy – dostatočné množstvo, telocvičné náradie a náčinie – nedostatočné množstvo, hračky – dostatočné množstvo, audiovizuálna technika – dostatočné množstvo, vybavenie projekčnou a informačnou technikou – primerané množstvo, bola vykonaná rekonštrukcia kanalizácie, revízia hasiacich prístrojov, riadiťňa MŠ: zakúpený notebook, office and business 2013, pieskovisko: zakúpené tyče, stojany, plachty na prekrytie, pranie: zakúpená práčka Elektrolux.

Nedostatky: potrebná je rekonštrukcia hygienických priestorov pre deti, v šatniach detí je potrebné zakúpiť nové skrinky, navrhovaná je rekonštrukcia spojovacej pergoly, schodiska v budove A a B, podláh a prahov v objekte MŠ, budova ŠJ MŠ – vymeniť okná, zakúpiť nerezové stoly do kuchyniek, umývačky riadu do kuchyniek, zabezpečiť výmenu povrchov stolov za nerez, zakúpiť elektrickú stoličku na varenie, doriešiť likvidáciu stravného odpadu.

Finančné a hmotné zabezpečenie VČ MŠ v školskom roku 2014/2015:

platba 14 €: september – december 2014: 3934 €, január – jún 2015: 6412 €, dotácia predškôľakov: september- december 2014: 1898, 82 €, január – august 2015: 3797,64 €.

Z dotácie predškôľakov bolo zakúpené: pracovné zošity, doprava plavecký, lyžiarsky kurz, materiál na veľkonočné, vianočné dielne, didaktické učebné pomôcky, digitálne učebné pomôcky, výučbové CD, pomôcky na výtvarnú, pracovnú výchovu, knihy na prosociálnu výchovu, knihy na rozlúčku predškôľakov.

Vo výchovno-vzdelávacom procese boli učebné osnovy transformované do týždenných plánov, kde dominovala téma týždňa, od ktorej sa odvíjali plánované edukačné aktivity a formy práce. V edukácii boli realizované všetky organizačné formy výchovno-vzdelávacej činnosti s dôrazom na zážitkové učenie. V pedagogickom procese pani učiteľky uplatňovali nové metódy práce, rozvíjali prirodzenú zvedavosť a tvorivosť detí. Hlavnou výchovno-vzdelávacou metódou pre prácu s deťmi bola hra, ktorá je dominantná pri všetkých aktivitách a činnostiach v MŠ. Plnením projektov sme podporovali rozvoj detskej tvorivosti a snahu o vyriešenie problému a situácie samotným dieťaťom.

Psychohygienické podmienky výchovy a vzdelávania v škole: Úroveň psychohygienických podmienok výchovy a vzdelávania bola v súlade s ekonomickými možnosťami a podmienkami školy, možno konštatovať, že boli rešpektované u detí i zamestnancov. Dôsledne bol naplňovaný denný režim, s dodržaním stravovacieho intervalu, pravidelného striedania všetkých organizačných foriem, dodržiavanie pravidelného pobytu vonku, pitný režim, deti dostávali dostatok ovocia a zeleniny cez ŠJ.

Voľno-časové aktivity školy: Hudobno – pohybový krúžok / Bc. O. Demikátová /, Výtvarný krúžok / Mgr. A. Matulová /.

Spolupráca so školskou jedálňou: Školská jedáleň sa v šk. roku 2014/2015 podieľala na zdravom vývoji detí zapojením do Mliečneho programu, zostavovaním jedálnička, zabezpečovaním pitného režimu pre deti, zaraďovaním ovocia a zeleniny do jedálnička, zabezpečovaním stravovania pre deti v hmotnej núdzi.

V šk. roku 2014/2015 sa školská jedáleň zapojila do Grantového programu na podporu zlepšenia kultúry stravovania. Z vyzbieraných peňazí – 265 € sa zakúpili: hrnce, panvice, tanieri, šálky, poháre a drobný materiál.

ŠJ MŠ – z obce bolo zakúpené: PC a tlačiareň pre vedúcu ŠJ MŠ, chladnička Gorenje, elektrický sporák, bola vykonaná kalibrácia teplomerov, deratizácia a dezinsekcia prostredia.

Iná spolupráca: DP Metodicko Pedagogické Centrum Žilina, MŠVvŠ SR, Súkromné centrum špeciálneho pedagogického poradenstva v Žiline, elokované pracovisko v Martine, Centrum pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie v Martine, Obvodný úrad v Žiline, metodické oddelenie pre MŠ, Základná škola v Sučanoch, Obecný úrad v Sučanoch, Dobrovoľný hasičský zbor v Sučanoch, Obvodné oddelenie Policajného zboru v Sučanoch, Bilingválne gymnázium M. Hodžu v Sučanoch, Detský pediater v Sučanoch, SZUŠ, M. Haľamovej, Martin... Vyhodnotenie cieľa, ktorý si škola určila v koncepčnom zámere rozvoja školy: Cieľ koncepčného zámeru školy sa zhodoval s dlhodobými strategickými cieľmi – viesť deti k ochrane zdravia, starostlivosti o vlastnú bezpečnosť, ale zároveň deťom vštepovať základy environmentálnej výchovy a tým zabezpečiť celkový rozvoj detskej osobnosti. Koncepcia je systematicky rozpracovaná v Školskom vzdelávacom programe Malí priatelia prírody.

Text: Mgr. Andrea Krčulová, riaditeľka MŠ Sučany

Sučany a mesto Fulnek

Obecný úrad Sučany a mesto Fulnek usporiadali stretnutie partnerských miest. Partnerstvo začalo v roku 1973 a stále pokračuje. Túto jeseň nás starostka obce Ing. Radka Krištofová pozvala do Fulneku a pripravila nám zaujímavý program. Dopoldnia sme si pozreli kostol svätého Jozefa pri kapucínskom kláštore, v ktorom mesto usporadúva kultúrne akcie. Na námestí sa nachádza kostol Najsvätejšej Trojice a aj Morový stĺp. V kultúrnom dome sme sa chutne naobedovali a občerstvili. náš program pokračoval v Kuníne návštevou zámku, ktorý bol postavený pre grófa Haracha a jeho manželku. Prezreli sme si aj príslahlé záhrady. Nasledovalo stretnutie seniorov oboch miest v kultúrnom dome. O program sa postarala naša spevácka skupina Sučianka, kapela Úsvit a miestny DJ.

Text: D. Pročková, Foto: C. Pročka

XXII. Sučiansky jarmok

Dňa 10.10.2015 sa konal už XXII. ročník Sučianskeho jarmoku. Tohoročná účasť predávajúcich bola veľmi nízka. Neúčastnili sa ani prihlásené stánky, nakoľko deň predtým bolo veľmi nepriaznivé počasie. Chýbali stánky s jedlom a občerstvením. Nakoľko záujem predávajúcich o túto akciu v našej obci klesá, je na zváženie, akým smerom a ako pozdvihneme túto tradičnú akciu.

Text: K. Miháliková, Foto: C. Pročka

Zo základnej školy...

Po dňoch strávených u starých rodičov, pobytov pri mori, v horách, v letných táboroch alebo chvíľach, ktoré môže poskytnúť len leto, sa opäť otvorili brány školy. V školskom roku 2015/2016 okrem starších žiakov privítala škola aj nových žiakov - prváčikov.

Asi sa všetci zhodneme na tom, že pre každého je vzdelanie dôležité a to našim žiakom Základná škola Slovenského národného povstania poskytuje. Okrem klasického spôsobu vyučovania sa učia aj prostredníctvom hier a iných aktivít, ktoré pre nich ich pani učiteľky pripravujú.

V septembri ich čakali trochu netradičné účelové cvičenia. Praktickú časť účelového cvičenia učiteľia spestrili množstvom interaktívnych cvičení, aktuálnych ukážok a videí, zameraných na dopravnú výchovu, streleckú prípravu, civilnú obranu, protipožiarnu prípravu a topografiu. Úžasné bolo v tento deň aj vystúpenie skupiny. Žiakom spievali a hrali Jaro Gažo zo skupiny Arzen a Radko Pažej zo žilinskej formácie AYA. Tentokrát sa venovali zdravotnej príprave. Druhý deň účelových cvičení sa pre každú triedu začal trochu inak. Počasie bolo fantastické, slniečko svietilo a triedni učiteľia si pripravili pre svoje triedy vychádzku do okolia. Na školskom dvore a v dvoch telocvičniach sa medzitým pripravilo osem úžasných stanovišť, na ktorých si každá trieda overila svoje teoretické vedomosti, praktické zručnosti, ale aj fyzickú kondíciu.

V stredu 23. septembra si zas obecná knižnica

v spolupráci s vyučujúcimi slovenčiny pripravili pre naše žiačky besedu so spisovateľkou Enjou Rúčkovou. Dievčatá sa tak mohli dozvedieť zaujímavé informácie o spisovateľskej profesii, o samotnej autorke, ale i o jej knihách. Presvedčili sa, že aj spisovateľ je človek ako každý iný, s bežnými radostami i starosťami. Zistili, že veci okolo nás nemožno považovať za bežné a každý sen sa môže splniť, len treba chcieť.

O dva dni neskôr si žiaci a učiteľia pripomenuli Európsky deň jazykov, ktorý vznikol z iniciatívy Rady Európy v roku 2001. Zmyslom tejto aktivity bolo upozorniť žiakov ako aj širokú verejnosť na dôležitosť jazykového vzdelávania, zvýšiť povedomie o užitočnosti všetkých jazykov, ktoré sa v Európe používajú a podporiť celoživotné jazykové vzdelávanie. Myslíme si, že pripravené aktivity sa žiakom veľmi páčili a boli prínosné.

Každoročne sa naša škola zúčastňuje environmentálnej výchovy, kde si žiaci v praxi overia svoje vedomosti z biológie i geografie. Ani tento rok tomu nebolo inak. Žiaci navštívili Blatnicu. Turčiansku Štiavničku a zavítali aj do Turčianskeho Petra.

V stredu 7. októbra sa v telocvičniach a na ihriskách základnej školy skloňovalo hlavne slovíčko atletika. Asi sa pýtate prečo. Odpoveď je veľmi jednoduchá. Pre žiakov bolo pripravené príjemné predpoludnie s atlétkou Luciou Hrivnák Klocovou. Žiaci druhého stupňa sa tešili na besedu. Boli zvedaví ako asi vyzerá športovkyňa, ktorá sa zúčastnila XXX. OH v Londýne a reprezentuje Slovensko na vrcholných podujatiach v behu na 800 a 1500 metrov. Originálne športové súťaže, rozcvička a beh pod dohľadom Lucky a pani učiteľiek telesnej výchovy, následné fotenie a autogramiáda boli zas obrovským lákadlom pre žiakov prvého stupňa.

Od 12. do 16. októbra bolo veru na škole veselo. Čakal nás týždeň vzdelávacích aktivít – „Hovorme o jedle“. Žiaci sa hrovou formou dozvedeli veľa nových vecí o potravinách z výživovej pyramídy. Odkúšali si spoluprácu a aj svoje kuchárske umenie v súťaži „NAŠA TRIEDA VARÍ LEPSIE AKO VAŠA“. Tento týždeň ubehol ako voda. Zapojili sa skutočne všetci. Pani vychovávateľky a žiaci z družiny vytvorili nádherné nástenky a pani kuchárky v školskej jedálni zas varili chutné, pestrofarebné a zdravé jedlá.

V utorok 20. októbra sa školská jedáleň základnej školy zaplnila šikovnými žiakmi a rodičmi prevažne prvého stupňa. Voľný čas tu mohli stráviť tvorivo a zmysluplne. Konali sa totiž Jesenné tvorivé dielne. Na záver si žiaci hrdo odniesli domov svoje výrobky: papierové tekvice, jabĺčka a hrušky, svetelníky z fľašiek, duchov, farebné listy, vranu na štipci, ježkov, sovy a netopiere z papiera.

28. októbra zas prichádzali do školy samé strašidlá, kostlivci, bosorky, rôzne dobré aj zlé čarodejnice. Dôležité však bolo, že všetci sa od rána zabávali, smiali, súťažili ba preukazovali v rôznych súťažiach svoju odvahu. Celú túto parádu odštartoval spievod masiek. Pre strašidielka sme mali

od rána pripravených niekoľko nových súťaží. Hádali, kto je nemá moderátorka. Váhu tekvice - ktorú si žiaci priniesli a neskôr vyrezávali. Vyrábali sa lietajúce metly pre čarodejnice a čarodejníkov. Neskôr sa na čas obliepali a obliekali spolužiaci. Ako sladká bodka bolo jedenie šišiek. Jednoznačne vyvrcholením dňa bola Halloween party, na ktorej si zatancovali asi všetci.

Pre našich žiakov sme si pripravili aj rôzne besedy. Šiestaci absolvovali skupinový program „Neurobehaviorálny prístup k vývinu mozgu“. Žiaci siedmeho až deviatego ročníka si pochvalovali prednášku s pani psychologičkou, ktorá im porozprávala o rôznych nástrahách života.

Vo štvrtok 5. novembra sa žiaci druhého stupňa zúčastnili anglicko-slovenského predstavenia AMERICAN DREAM. Predstavenie bolo veľmi zaujímavé, zábavné a poučné. Hlavnou témou predstavenia bolo nebáť sa snívať a ísť si za svojím snom, čo najskôr si uvedomiť v čom sme dobrí a na čo máme talent. Zároveň však ale nesmieme zabúdať na to, že samotný talent nestačí a len usilovnou každodennou drinou a vierou v samého seba a svoje schopnosti dokáže človek svoje sny naplniť.

V tento deň ôsmaci navštívili piaty ročník Cestovateľského festivalu v Martine. Festival dáva priestor na spoznávanie kultúrnych a spoločenských rozdielov v jednotlivých kútoch sveta, a tým znižuje mieru predsudkov a intolerancie, čo je v dnešnej dobe tak dôležité.

V stredu 11. novembra venovali žiaci pietnu spomienku obetiam vojny. Vzdali hold tým, ktorí za našu slobodu bojovali a častokrát obetovali aj to najcennejšie – svoj život a zdravie. Všetci títo vojaci si zaslúžia úctu nás všetkých. Žiaci si ich uctili symbolom červených kvetov vlčieho maku.

Na základnej škole sa aj súťaží. Každoročne zapájame žiakov do medzinárodnej informatickej súťaže iBObor. Jej hlavným cieľom je podporiť záujem o informačné a komunikačné technológie (IKT) u žiakov. Súťaž má iniciovať využívanie IKT, posmeľiť nás v intenzívnejšom a kreatívnejšom používaní moderných technológií pri učení sa.

Vo štvrtok 12. novembra sa žiaci 8. a 9. ročníka zúčastnili testovania KOMPARO 2015. Tento projekt slúži ako skúšobné testovanie pred Testovaním 9, ktoré absolvujú deviatci v apríli 2016. Naším žiakom sme prostredníctvom finančného rozpočtu školy zaplatili tieto testy.

Okrem už spomínaných aktivít na škole začal tento rok fungovať aj školský parlament a tiež školské rádio. V decembri sa môžeme tešiť asi aj na prvé číslo školského časopisu. Jeho názov nám však nik z redaktorov nechce prezradiť. Ja však môžem prezradiť, že na december sa skutočne môže tešiť každý žiak. Máme pripravených niekoľko noviniek, o ktorých sa dozvieme v správnu dobu napríklad aj na stránke školy: <http://zssucany.edupage.org>. Jednoducho povedané – Základná škola Slovenského národného povstania je škola, kde to žije.

Text a foto: Mgr. Ivana Remeňová

Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Sučany pripravila pre členov, ktorí sa v tomto roku dožili významného životného jubilea, slávnostné posedenie s kultúrnym programom.

Čas mladost odniesol, ale nie srdce, všetci na Teba myslíme vrúcne. Chceme Ti popriať radosť a šťastie do mnohých ďalších rokov, chceme Ti popriať čas - nech ide krokom.

Oslávencom prajú všetko najlepšie členovia Výboru ZO SZPB Sučany.

Text: Danuša Pročková, Foto: Ctibor Pročka

Opereta Carmen

Dňa 8.11.2015 sa 50 členov SZPP zúčastnilo v Martine v kine Strojár operety „CARMEN“ v podaní skupiny Cigánski diabli. Koncert bol nádherný a všetci odchádzali domov s krásnym umeleckým zážitkom.

Text: L. Gejdošová

Október - mesiac úcty k starším.

Jeseň je naozaj krásna. A v jednom zo svojich mesiacov, októbri nám pripomína jednu z najvzácnejších cností, ktorá môže byť zrodená v duši človeka.

Je ňou úcta k starším. Úcta k tým, ktorí tvrdo pracovali, aby sa nám žilo lepšie. Úcta k tým, ktorí sa každý deň vzdávali radostí, ktoré im život ponúkal, aby urobili šťastnými nás, ich deti. Úcta k našim otcom a k našim mamám. K našim prarodičom. Ku všetkým, ktorí si zodrali svoje ruky, aby naše zostali hladké a nepoškrvnené.

Človek je krásny nielen vtedy, keď má pružný krok. Človek je krásny podľa múdrosti, čo zrači sa mu v oku, podľa vrások a bielych vlasov, podľa slov, keď ponára sa v hovore s deťmi do rokov, keď aj on bol mladý. Človek je krásny vtedy, keď ho ľudia majú radi, hovorí jedna ľudová múdrosť.

Každý malý chlapec bude raz aj dedko. Dedka všetci v úcte majú, dedko vie vraj všetko, píše sa v jednej básni. Nepochybujeme, že niečo podobné platí aj pre ženy. Bolo by nedôstojné, aby sme zabúdali. Všetci raz budeme starí. Ale starší ľudia nie sú menejcenní. Sú krásni. Krásni vďaka svojej múdrosti. Prejavujeme im úctu, pretože nám ešte vždy majú čo dať. Človek sa učí celý život. A najlepším učiteľom sú jeho najbližší. Rodina. Rodičia či starí rodičia. V našej obci sme si pripomenuli tento sviatok v nedeľu 11.10.2015. Obec Sučany, kultúrne stredisko v spolupráci so SZPP a predsedníčkou p. Ľ. Gejdošovou, pripravili milé posedenie a krásny kultúrny program pre našich seniorov. S programom vystúpili deti z našej MŠ a ZŠ. Zaspievala skupina Sučianka. O dobrú náladu sa postaral aj DJ p. M. Vráb. Atmosféra bola veľmi príjemná a v nejednom oku sa zaleskla aj slzička šťastia. Šťastia, že sme na nich nezabudli.

Nikdy na nich nesmieme zabudnúť. Nikdy. A nepripomínať si ich iba v jeden deň alebo v jeden mesiac, ale každý deň v roku. Tak nezabúdajme a vážme si.

Text: K. Miháliková, Foto: T. Pročka

Vyhrň si rukáv pre dobrú vec!

Podtitul tohtoročnej Študentskej kvapky krvi, ktorá sa uskutočnila 10. 11. 2015 v priestoroch BGMH Sučany. Súdiac podľa počtu záujemcov medzi študentmi, učiteľmi a občanmi Sučian môžeme opäť konštatovať, že novembrové darovanie krvi bolo úspešné – 34 záujemcov, z toho 25 darcov.

Na záver nám neostáva nič iné ako vysloviť vreľé poďakovanie všetkým zúčastneným a tiež NTS v Martine.

Text a foto: Mgr. Veronika Ďaďová

17. november Deň boja za slobodu a demokraciu

16. 11. 2015 si vo večerných hodinách občania Sučian a predstavitelia obce pripomenuli významný deň slovenskej histórie, 17. november, pri pamätníku venovanom politicky väzeným ženám. Zaznel krátky príhovor, bola prednesená báseň Slovenský žiaľ a na znak úcty bola k pamätníku položená kytička a zapálené sviečky. Napriek tomu, že sa akcie zúčastnila len hŕstka občanov, stretnutie bolo mementom zamyslenia sa nad devízami, ktoré uvedený deň priniesol. Budúci rok plánujeme pripojiť k uvedenému pietnemu aktu i diskusiu, ktorá by priblížila tento sviatok i tým skôr narodeným.

Text: Mgr. Veronika Ďaďová, Foto: C. Pročka

190.výročie narodenia Juraja Langsfelda

Dňa 18.októbra 2015 sme si pripomenuli 190.výročie narodenia Ďurka Langsfelda. Vyjadrili sme úctu osobnosti sučianskeho rodáka, učiteľa a dobrovoľníka v boji za práva národa.

Slávnosť sa začala o 9:45 spomienkovými službami Božími v ev.a.v. kostole. Nasledovalo polozenie venca, prehliadka novej expozície a rodného domu Ď. Langsfelda. Slávnosti sa zúčastnili aj poslanci NR SR p. Mičovský, Hraško a Fecko. Za mesto Kremnicu sa prihovoril p. Rybársky a p. viceprimátorka mesta p. Ceferová, za Maticu slovenskú p. Tkáč a Kmora. Prítomným sa prihovoril aj starosta obce Vladimír Plížik.

Po návšteve rodného domu nasledovala v RKD prednáška spojená s besedou – Životné osudy Ď. Langsfelda. Zaujímavú prednášku mala p. Eleonóra Petrovičová. Nasledoval kultúrny program, v ktorom vystúpila skupina Sučianka, detská skupina z Martina Kalužiar a ľudová hudba Drienča a Tiesňavan. O 17:00 hod. pokračoval program v ev. kostole a. v. v Sučanoch kultúrnou akciou Príbehy zvonov.

Po celý deň panovala príjemná atmosféra. Spoločne sme si pripomenuli nášho rodáka, ktorý neváhal obetovať za práva národa to najcennejšie, svoj život.

Text: K. Miháliková, Foto: C. Pročka

Jesenný pobyt vo Vysokých Tatrách

Už po tretíkrát sa seniori zo Sučian, ktorí majú radi turistiku zúčastnili päťdňového pobytu v Dolnom Smokovci. Ubytovatí boli v Charitnom dome, u rehoľných sestričiek. Pobyt začali nenáročnou túrou na Jamské pleso. Ďalší deň zo zastávky Biela voda pokračovali popri Šalviovom prameni až na chatu Brnčalku pri Zelenom plese, kde sa im otvoril krásny výhľad na severnú stenu Malého Kežmarského štítu a štíhla Jastrabia veža. Po tejto náročnej túre seniori zvolili menej náročnú túru na Popradské pleso, neobišli Symbolický cintorín. V tento deň sa k nim pripojili aj spolubývajúc z obce Častkov pri Senici. V predposledný deň pobytu sa vyviezli sedačkovou lanovkou na chatu pod Soliskom, kde sa naskytl krásny výhľad na Furkovskú dolinu, Mlynickú dolinu a Štrbské pleso. V posledný deň zostala už len cesta domov. Príjemne unavení budú všetci spomínať na krásne zážitky.

Text: D. Pročková, Foto: C. Pročka

Záhradkárske okienko

V poslednom čase sa zvýšil výskyt hrdze hruškovvej, ktoré napáda listy hrušiek. To znižuje plochu, cez ktorú môžu rastliny prijímať slnečnú energiu. Tým sa zníži príjem živín nielen do plodov, ale aj do celého stromu. Listy začínú skorej odpadávať a drevo bude nedostatočne vyzreté a začne sa lámať. Pôvodcom tohto ochorenia je huba, ktorá má zložitý vývojový cyklus. Na jar sa na listoch hrušiek začínú objavovať škvrny žltohnedej farby, ktoré sa počas leta zväčšujú. Na jeseň za daždivých dní sa v zdurených škvrnách začínú tvoriť spóry, ktoré infikujú borievky. V zime spóry prezimujú a na jar sa v zhrubnutých častiach konárov vytvoria žltlooranžové výrastky, ktoré opäť vypúšťajú spóry. Tie opätovne infikujú hrušky. Ochrana môže byť nepriama, a to likvidáciou napadnutých konárov borievky. Alebo priama trikrát (pred kvitnutím, po odkvitnutí a po dvoch týždňoch po odkvitnutí) postrekom proti chrastavičnosti (ktorý ale nemusí zabráť).

Zdroj: <http://urobsisam.zoznam.sk>
(Ing. Eva Šidová)

Text a Foto: Mgr. A. Matulová

Základná organizácia JDS v Sučanoch a Obecný výbor v Sučanoch

dlhodobo vzájomne spolupracujú najmä v organizovaní a zabezpečovaní spoločenských a kul-

túrnych podujatí, nielen pre staršiu generáciu. Úspešne prezentujú obec v rámci Regiónu Turiec, v širšom okolí (Žilina, Turzovka, Kremnica, Trenč. Teplice, Skalité,...), aj v zahraničí (MR – Piliš, ČR – Ostrava, Fulnek, Praha...).

Za úspešnú reprezentáciu JEDNOTY a obce Sučany a najmä za zabezpečenie a organizáciu už Jedenást ročníkov „Regionálnej prehliadky súborov seniorov dolného Turca – SENIORPARÁDA“, obdržali aktívni členovia JDS a Obecný úrad nasledovné ocenenia:

Členovia ZO JDS, boli vyznamenaní, na slávnost-

nej akademii Okresnej organizácie JDS v Martine, 16. 10.2015:

- **Vyznamenanie JDS II. Stupňa:** Jane Húšťavovej a Terézii Brachňákovovej,
- **Vyznamenanie JDS III. Stupňa:** Petrovi Babčovi, Štefanovi Bajanovi, Elene Burdovej, Jánovi Šteučekovi, Ing. Vladimírovi Vajdovi,

Pri príležitosti 25. Výročia založenia Okresnej organizácie JDS v Martine, bol udelený:

- Pamätný list OO JDS Martin: Obecnému úradu Sučany

Text: J. Šteuček

Stĺp hanby – pranier

Nemecky: pranger, francúzsky: pilori, anglicky: pran-ger, španielsky: picota, nórsky: gapestoken, fínsky: kaakinpuu, maďarsky: pellengér, poľsky: pręgięz, ukrajinsky: ганебний стовп -hanebny stovp.

Pranier je miesto alebo zariadenie, ktoré limitovalo pohyb odsúdeného. Mohol to byť drevený kôl, kamenný stĺp, výklenok budovy s okovami, drevená klada s otvormi na hlavu a ruky, alebo železná klietka. Odsúdený bol vystavený verejnému poníženiu na rôzne dlhý čas. Pranierovanie malo za účel zbaviť úcty, keďže sa odohrávalo na tých najfrekventovanejších miestach ako je námestie, trhovisko, rázcestie, v blízkosti kostolov. Odsúdeného bolo možné zneuctiť oplúťím, urážkami, posmechom a niekedy i ranami (záviselo to od mesta, v ktorom sa právo uplatňovalo). Pranierovanie sa najčastejšie odohrávalo v nedeľu, keď išli ľudia z kostola, alebo pri rôznych sviatkoch, udalostiach a jarmokoch. Verejné hanobenie malo zabrániť tomu, aby odsúdenec a aj iní už tento čin nezopakovali.

Tento spôsob trestu sa praktizoval v Európe už od stredoveku na počiatku 13. storočia. Bol to zákon pánov, ktorý si uplatňovali na poddaných. Sprvoti na to slúžilo základné brvno šibenice, ku ktorému bol odsúdený pripútaný za krk. Tento trest bolo jedným z najnižších, ak samozrejme nebol odsúdenec pripútaný na dlhší čas a najmä v zime. Horšie bolo bičovanie, mrženie, alebo vyhnanie. Samozrejme tento trest sa udeľoval najmä za nižšie prečinenia ako ohováranie, malé krádeže, výtržnictvo, cud-

zoložstvo, opilectvo, čarodejníctvo. Na pranieri sa mohli ocitnúť aj napríklad rozhádani susedia. V jednom z miest bolo veľké množstvo nemanželských detí a to bol dôvod na postavenie stĺpu hanby, inde zas bol pranierovaný istý muž za to, že začaroval úrodu cibule. Jedným z najzaujímavejších ľudí, ktorí stáli na pranieri, bol anglický spisovateľ Daniel Defoe. Bol odsúdený za svoje satirické básne v roku 1703. Na pranieri recitoval báseň Hymnus a tak dojal publikum až hádzali kvety, ovocie miesto kamenia a pripíjali si s ním na zdravie. Pranieri sa v Európe začali rušiť v 19. storočí, dnes už stoja iba v niektorých mestách. Na Slovensku sa nachádzajú v Stupave, Topoľčiankach, Senci, Bernolákove, Veľkých Levároch, Piešťanoch. Levoča je známa svojou klietkou hanby zdobenou kovanými srdcami a ľaliami, kde zatvárali ženy, ktoré chodili po uliciach, keď sa zažali nočné lampy. Ako prvá tento zákaz porušila richtárova dcéra.

Pranier v Sučanoch

Súčasný pieskovcový stĺp hanby v Sučanoch bol postavený na mieste pôvodne dreveného stĺpu v 30. rokoch 19. storočia. Starší drevený stĺp súvisel s mestskými privilégiami Sučian, ku ktorým patrilo aj právo vykonávať tresty. Stĺp bol počas existencie viac ráz poškodený a kvôli neodborným zásahom dostal nepravidelný vzhľad. Neskôr bol natretý vápenným náterom a doplnený novou obrubou s kovanými ramenami a dekoračným zakončením. V druhej polovici 20. storočia pri výstavbe kníhkupectva bol stĺp premiestnený o 5 metrov

juhovýchodne. V roku 1963 bol pranier vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. V roku 2008 opäť pranieru pribudla železná obruč s krútením a hákmi. V roku 2000 pri skladaní mája bol zhodený nákladným autom a rozbil sa na viacero častí. V rámci rekonštrukcie námestia SNP sa zreštauroval v roku 2015 aj pranier.

Literatúra: BELÁČIK, P. a kol. Sučany. Pamätnica k 35. výročiu SNP. Marin: Osveta n.p. Martin, 1979, s. 278. Kol. Národné kultúrne pamiatky na Slovensku. Okres Martin. Bratislava: Pamiatkový úrad Slovenskej republiky a Vydavateľstvo Slovart, s. r. o., 2012, s. 482-484, 495. ŠIKURA, Ján. Miestopisné dejiny Turca. Bratislava: Slovenská akadémia vied a umení, 1944, s.82-86. Elektronické zdroje: Evidencia národných kultúrnych pamiatok PÚ SR, AISOP – Nehnutelné národné kultúrne pamiatky, Sučany, pranier. Aktualizácia údajov: Ing. Milan Marček, 2001, 2009. Dostupné na intranete: <http://ais.pamu.local/Cinnosti/Evidencie/NehnutelnáNKPFom.aspx?id=4500> www.wikipedia.org (slovensky, česky, nemecky, francúzsky) www.milujemcestovanie.sk s textom od Márie Lazárovej

Víťazom Majstrovstiev "Česko – Slovenska" je obec Sučany

V sobotu 10. 10. 2015 sa v Sučanoch konal 6. ročník Česko – Slovenských majstrovstiev neregistrovaných v kolkoch, ktorých sa zúčastnili prvé dve družstvá z národných šampionátov Čiech a Slovenska. Českú stranu reprezentovali družstvá Nemocnice Přerov a Brněnské Želvy Rosice. Slovensko reprezentovalo domáce družstvo OBEC Sučany a ZF Slovakia Trnava. Hralo sa systémom 120 hodov združených. Dráhy v Sučanoch najlepšie sadli "domácim amatérom", keď zvalili o 60 kolov viac, ako druhé ZF Trnava a výkonom 2174 zval. kolov zvíťazili. Na 3. a 4. mieste skončili české družstvá. Z jednotlivcov sa najviac darilo hráčovi ZF Trnava Slavkovi Šarmírovi s výkonom 578 zval. kolov. 2. a 3. skončili domáci hráči a to Kyselica Ľubomír s 564 zval. kolami a Plazák Jozef s 553 zval. kolov.

K celkovej výbornej atmosfére podujatia prispela aj účasť starostu obce Ing. Vladimíra Plžika, ktorý turnaj otvoril a v závere slávnostne vyhodnotil a odovzdal poháre víťazom.

Spokojnosť s organizáciou a občerstvením už počas turnaja vyslovili aj súperiaci hráči z českých družstiev.

Víťazné družstvo OBEC Sučany hralo v zložení – Kyselica Ľubomír, Bazger Rastislav, Bella Juraj, Plazák Jozef, Malko Dušan. "HODU ZDAR"

Text: Katarína Miháliková, Foto: Dušan Malko

NAVŽDY NÁS OPUSTILI

Kukučková Etela	02.05.2015
Taškárová Margita	29.05.2015
Macalák Ivan	31.05.2015
Potočanová Terézia	16.06.2015
Hlavatová Johana	21.06.2015

Dibdiaková Zdenka	22.06.2015
Nováková Marie	23.06.2015
Miert Miloslav	25.06.2015
Glomb Jozef	02.07.2015
Rácová Anna	05.07.2015
Farbák Vladimír	31.07.2015
Jánošík Pavel	08.08.2015
Babčová Angela	10.08.2015
Tomášková Oľga	13.08.2015

Tomáška Ivan	18.08.2015
Cicko Dušan	29.08.2015
Hančár Miroslav	13.10.2015
Kozáková Zuzana	14.10.2015
Viťáková Anna	21.10.2015
Matúška Peter	22.10.2015
Nemec Miroslav	22.10.2015
Prevorová Júlia	29.10.2015

Rok 2015 v obrazoch

POZVÁNKA

**Pozývame Vás na rozlúčku
s rokom 2015 a príchod roku 2016
na Námestí SNP Sučany**

NARODENIA

Machyniak Alex
Giertová Paulína
Repovská Emily Aeri
Smrkalová Dominika
Raffaj Peter
Hlavata Mateo
Adamec Samuel
Žiak Martin
Mičáňová Katarína
Belicová Gréta

Kaplan Matheo Michael
Gaššová Karolína Mária
Chládeková Sofia
Beňuchova Laura
Kubáň Chris
Novák Filip
Kázmér Matej
Jesenská Nina
Šoporová Monika
Ilko Adrián

Žuchová Jana
Pilka Šimon
Šinková Amy
Čechová Simona
Remeník Mateo
Hušla Matúš
Danek Ján
Koškárová Liliana
Vrábelová Ema

SOBÁŠE

Bc. Ján Adamovský a Eva Maňková
Ivan Fleischhacker
a Mgr. Marcela Kudličková
Peter Ilko a Jana Čechová
Peter Bednár a Veronika Djubeková
Andrej Rosoň a Ing. Miroslava Pecková
Michal Tůček a Veronika Hlavatá
Ing. Vladimír Bulej a Ing. Ivana Šimová
Martin Prevor a Dana Paštrnáková

Michal Šelmek a Júlia Lukáčiková
Peter Vrabec a Lýdia Hrabovská
Peter Kurhajec
a Ing. Lenka Štípalová, PhD.
Peter Nemeš a Silvia Štangová
MUDr. Peter Jankovič
a MUDr. Veronika Belicová
Jozef Lamoš a Zuzana Minárová
Miroslav Nahálka a Katarína Vrabcová
Miroslav Findura a Dominika Bazgerová